

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
кафедра суспільно-гуманітарних наук

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

Викладач (і)	к.психол.н., ст.викладач Єременко Лариса В'ячеславівна http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/jeremenko-larysa-vjacheslavivna/
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90

Загальний опис навчальної дисципліни

Метою курсу «Конфліктологія» є формування у студентів уявлення про теоретичні основи та закономірності функціонування конфліктологічної науки, вивчення її специфіки; розкриття принципів пізнання конфліктів, причин виникнення, етапів протікання і визначення способів їх завершення; набуття знань у дослідженні конфліктів у різних сферах життєдіяльності людей; вміння формувати механізми та технології їх врегулювання та розв'язання і своєчасного попередження; здатність прогнозувати розвиток соціальних конфліктів.

Основними завданнями дисципліни «Конфліктологія» є: сприяти засвоєнню складної системної природи й різноманіття функцій конфліктних ситуацій; формуванню розуміння ролі й місця конфліктології в системі професійної підготовки фахівця.

- Опанувати фундаментальні теоретичні засади конфліктології.
- Формувати сучасні наукові уявлення про природу, функції, структуру та динаміку конфліктів;
- Ознайомленню здобувачів вищої освіти з основними видами та методами дослідження конфліктів.
- Формувати розуміння ролі й місця конфліктології в системі професійної підготовки фахівця.
- Ознайомленню з теоретичними розробками й практичними методами, практикою використання положень конфліктології в управлінській діяльності.
- Формувати вміння виявляти причини виникнення конфліктів, визначати ознаки їх прояву, спрямованість і межі поширення.
- Засвоїти моделі поведінки у конфлікті, правила організації безконфліктної взаємодії, врегулювання та розв'язання конфліктів.
- Ознайомленню з основними стратегіями, тактиками і технологіями розв'язання конфліктів.
- Опанувати психологічні прийоми виходу з конфліктних ситуацій.

- Здійснювати планування та психологічну корекцію соціальних взаємин у різноманітних трудових колективах. Прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти, за підсумками вивчення курсу «Конфліктологія» повинні

знати:

- теоретико-методологічні основи конфліктології;
- про сучасні наукові підходи до визначення сутності конфліктології як науки і мистецтва подолання конфліктів;
- категоріальний апарат конфліктології;
- основні правила безконфліктного спілкування;
- способи вирішення конфліктних ситуацій;
- найефективніші методи діагностики і попередження конфліктів;

вміти:

- аналізувати причини виникнення конфліктів;
- ефективно управляти конфліктними ситуаціями на основі системного розуміння природи й змісту конфлікту;
- визначати значимі потреби учасників конфліктної ситуації;
- визначати чинники впливу на перебіг різних типів конфліктів;
- розрізняти етапи розгортання конфлікту;
- попереджати й регулювати розвиток конфлікту;
- здійснювати аналіз причин кризових ситуацій і визначати заходи для їх подолання;
- контролювати й програмувати емоційний стан у стресових ситуаціях.

Soft skills:

- вміння чітко формулювати свої потреби, дипломатичність і тактовність, вирішення конфліктів;
- вміння усвідомлювати ситуацію і її контекст та обирати найбільш актуальний і прийнятний спосіб дій;
- усвідомленість, обґрунтованість, системність, вміння робити висновки;
- вміння розпізнавати власні емоції, розуміти їх природу; вміння адекватно виражати їх в соціумі;

- вміння робити оптимальний вибір, аналізувати ситуацію з урахуванням мотивів, інтересів, почуттів і вчинків інших людей;
- вміння адаптуватися до різних ситуацій, вміння вчасно переключати увагу на інше завдання або дію;
- виконання спільної діяльності у професійному колективі чи групі, застосування прийнятих у професійному середовищі прийомів професійної взаємодії;
- вміння ефективно спілкуватися, налагоджувати і підтримувати контакти з партнерами, дотримуватись безпеки відносин;
- ініціативність, гнучкість і витривалість у роботі, в тому числі в складних ситуаціях.

Політика курсу

✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.

✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проекті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництвом інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.

✓ При виконанні всіх завдань, під час виконання контрольних заходів, диференційованого заліку курсу слід дотримуватись академічної доброчесності.

✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної етики: поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватись дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Орієнтовний перелік тем лекцій

Поняття про конфлікт. Рівні проявів і типологія конфліктів.

Аналіз структурних елементів конфлікту.

Суб'єктивні елементи конфлікту.

Динаміка конфліктів.

Особистість і конфлікт.

Соціально-психологічні конфлікти в організаційно-управлінській сфері.

Конфлікти у міжособистісних відносинах.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

Передумови формування конфліктологічної думки. Конфліктологія – інтегративна галузь наукових знань про конфлікти.

Рівні проявів і типологія конфліктів. Фактори і причини виникнення конфліктів.
Аналіз структурних елементів конфлікту.

Динаміка конфліктів

Методи дослідження конфліктів та конфліктної поведінки їх учасників.

Особистість і конфлікт. Конфлікти у міжособистісних відношеннях.

Соціально-психологічні конфлікти в організаціях.

Технологія прогнозування, запобігання та профілактики конфліктів. Конструктивне розв'язання конфліктів.

Рекомендована література

1. Берлач, А. І. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова. - К. : Університет "Україна", 2007. - 204 с.
2. Ващенко, І. В. Конфлікти: сучасний стан, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ [Текст] : монографія / І. В. Ващенко. - Х. : ОВС, 2002. - 256 с.
3. Герасімова, Н. Є. Конфліктологія [Текст] : практикум / Н. Є. Герасімова. - Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. - 92 с.
4. Гірник, А. М. Основи конфліктології [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Гірник. - К. : Києво-Могилянська академія, 2010. - 222 с.
5. Джелалі, В. О. Психологія вирішення конфліктів : навч. посібник / В. О. Джелалі. – Харків-Київ : Р.И.Ф., 2006. – 320 с.
6. Долинська, Л. В. Психологія конфлікту [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. - К. : Каравела, 2010. - 304 с.
7. Дуткевич, Т. В. Конфліктологія з основами психології управління [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. В. Дуткевич. - К. : Центр навчальної літератури, 2005. - 456 с.
8. Калаур, С. М. Соціальна конфліктологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Калаур, З. З. Фалинська. - Т. : Астон, 2010. - 360 с.
9. Конфліктологія : [підручник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец.] / Герасіна Л. М., Панов М. І., Осіпова Н. П. та ін.; за ред. професорів Л.М.Герасіної, М. І. Панова. –Харків : Право, 2002. –256 с.
10. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Ємельяненко, В. М. Петюх, Л. В. Торгова, А. М. Гриненко ; за заг. ред. - К. : Видавництво КНЕУ, 2003. - 316 с.
11. Мороз, О. В. Теорія конфліктів в контексті побудови загальної моделі ефективності сучасного підприємства [Текст] : монографія / О. В. Мороз, О. А. Сметанюк, О. В. Лазарчук. - Вінниця : Видавництво ВНТУ, 2010. - 255 с.
12. Нагаєв, В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): навчальний посібник / Виктор Михайлович Нагаєв. –Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 198с.
13. Наприєнко, О.К. Психічна саморегуляція / О.К. Наприєнко, К.О.Петров. – К.: Здоров'я, 1995. – 238 с.
14. Орлянський, В. С. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Орлянський. - К. : Центр навчальної літератури, 2007. - 160 с.

15. Пірен, М. І. Конфліктологія : підручник / Марія Пірен. –К. : МАУП, 2007. – 360 с.
16. Пов'якель, Н.І. Психологія вирішення педагогічних конфліктів / Надія Пов'якель.–Київ : Шкільний світ, 2008. –128с.
17. Примуш, М. В. Конфліктологія: навч. посібник для внз / М. В. Примуш ; М-во освіти і науки України. - К. : Професіонал, 2006. - 282 с.
18. Скібіцька, Л. І. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. І. Скібіцька. - К. : Кондор, 2011. - 383 с.
19. Словник-довідник термінів з конфліктології / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Чернівці : Чернівецький державний університет, 1995. - 334 с.
20. Тихомирова, Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. - Суми : Університетська книга, 2008. - 239 с.
21. Управління конфліктами [Текст] : текст лекцій : навч. посіб. / Г. В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О. І. Туз. - К. : Кондор, 2011. - 172 с.
22. Філоненко, М.М. Психологія спілкування : Підруч. для вищ. навч. закл./ М.М.Філоненко. - К.: Центр учбової літератури, 2008.-224 с.
23. Цюрупа, М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів [Текст] : навч. посіб. / М. В. Цюрупа. - К. : Кондор, 2015. - 172 с.
24. Яхно, Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Т. П. Яхно, О. І. Куревіна. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 176 с.